

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Rzeszowie

LRZ.410.004.02.2015
P/15/097

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Rzeszowie
ul. Kraszewskiego 8, 35-016 Rzeszów
T +48 17 780 23 00, F +48 17 780 23 06
lrz@nik.gov.pl

I. Dane identyfikacyjne kontroli

<i>Numer i tytuł kontroli</i>	P/15/097 - Realizacja przez administrację publiczną województwa podkarpackiego zadań z zakresu infrastruktury przeciwpowodziowej
<i>Jednostka przeprowadzająca kontrolę</i>	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Rzeszowie
<i>Kontrolerzy</i>	1. Marek Rejman, starszy inspektor kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr 91602 z dnia 20.01.2015 r. 2. Mateusz Wojtyna, młodszy inspektor kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr 91603 z dnia 20.02.2015 r. (dowód: akta kontroli str. 1 - 4)
<i>Jednostka kontrolowana</i>	Urząd Marszałkowski Województwa Podkarpackiego, Aleja Łukasza Ciepłińskiego 4, kod 35-010 Rzeszów (zwany w dalszej treści UM)
<i>Kierownik jednostki kontrolowanej</i>	Władysław Ortyl, Marszałek Województwa Podkarpackiego od 27.05.2013 r. (dowód: akta kontroli str. 5 - 8)

II. Ocena kontrolowanej działalności

Ocena ogólna

Uzasadnienie oceny ogólnej

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie¹ działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym zakresie.

Na pozytywną ocenę ogólną miały wpływ pozytywne oceny skontrolowanych obszarów obejmujących

- wybór i realizację inwestycji z zakresu infrastruktury przeciwpowodziowej, najistotniejszych pod kątem poprawy poziomu bezpieczeństwa przeciwpowodziowego, ujętych w uchwale Nr XXV/451/12 Sejmiku Województwa Podkarpackiego,
- realizację innych działań z zakresu infrastruktury przeciwpowodziowej wyszczególnionych w Uchwale Nr XXV/451/12, mających wpływ na poprawę bezpieczeństwa ludności.

Pozytywną ocenę uzasadnia fakt, że UM m.in. za pomocą własnej jednostki, tj. Podkarpackiego Zarządu Melioracji i Urządzeń Wodnych w Rzeszowie (dalej: PZMiUW) dokonał rozeznania potrzeb w zakresie zasadności wykonania inwestycji przeciwpowodziowych a następnie dokonywał analizy stanu zaawansowania realizacji tych inwestycji przedstawiając sprawozdania z ich wykonania w szczególności na potrzeby komisji Sejmiku Województwa Podkarpackiego (dalej: SWP).

UM prowadził w latach objętych kontrolą, tj. 2010-2014, kontrole realizacji inwestycji przeciwpowodziowych. Kontrole te nie wykazały nieprawidłowości.

¹ Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

1. Wybór i realizacja inwestycji z zakresu infrastruktury przeciwpowodziowej, najistotniejszych pod kątem poprawy poziomu bezpieczeństwa przeciwpowodziowego, ujętych w uchwale Nr XXV/451/12 Sejmiku Województwa Podkarpackiego.

Opis stanu faktycznego

Uchwałą SWP Nr IV/30/99 z dnia 26.02.1999 r. została utworzona samorządowa jednostka organizacyjna (jednostka budżetowa) PZMiUW. W okresie objętym kontrolą (2010-2014) do zadań PZMiUW należało m.in. przygotowywanie i realizacja inwestycji z zakresu infrastruktury przeciwpowodziowej.

(dowód: akta kontroli str. 35-45)

Nadzór nad PZMiUW, w okresie objętym kontrolą, w zakresie realizacji zadań służących zabezpieczeniu przeciwpowodziowemu, zgodnie z postanowieniami regulaminów organizacyjnych UM sprawowały odpowiednio: Departament Rolnictwa i Środowiska (do 14.04.2011 r.), Departament Rolnictwa i Gospodarki Wodnej (do 10.09.2013 r.), Departament Rolnictwa, Geodezji i Gospodarki Mieniem (do dnia zakończenia czynności kontrolnych w UM).

(dowód: akta kontroli str. 13-34)

Inicjatorem podjęcia uchwały nr XXV/451/12 SWP z dnia 24.09.2012 r. w sprawie poprawy bezpieczeństwa przeciwpowodziowego w województwie podkarpackim (dalej: uchwała), był Władysław Stępień ówczesny Przewodniczący Komisji Rolnictwa, Rozwoju Obszarów Wiejskich i Ochrony Środowiska.

Wskazanie zadań, których realizacja została przewidziana w uchwale w głównej mierze wynikało z wniosków, samorządów gminnych, powiatowych, mieszkańców zagrożonych terenów oraz oceny stanu technicznego wałów przeciwpowodziowych. Ww. wnioski składane do UM oraz PZMiUW nie określały nazw zadań inwestycyjnych. Dokładne określenie: zakresu rzeczowego, parametrów, lokalizacji inwestycji należało do PZMiUW.

(dowód: akta kontroli str. 46-63)

W UM odnotowano 40 informacji przekazanych przez gminy i powiaty dotyczące szkód popowodziowych. Informacje dotyczyły szkód w infrastrukturze powodziowej jak i próśb o pomoc finansową na odbudowę infrastruktury technicznej, komunalnej i drogowej.

Z 40 informacji 17 uwzględniono w uchwale w następujących zadaniach:

- Nowy Breń II - rozbudowa i przeciwfiltracyjne zabezpieczenie prawego wału rzeki Nowy Breń w km 2+487-4+319 na długości 1,832 w miejscowościach: Słupiec, Ziempniów i Otałęż,
- Trześniówka III - rozbudowa lewego wału rzeki Trześniówki w km 8+280-13+132 na dł. 4,852 km oraz prawego wału w km 7+678-12+942 na dł. 5,264 km, na terenie gm. Tarnobrzeg i gm. Grębów,
- Wisłoka - Boża Wola rozbudowa lewego wału Wisłoki w km 4+115-6+737 oraz w km 0+000-0+230 wraz z budową obustronnych wałów cofkowych na potoku Kiełkowskim o długości 150 m,

- Potok Fugas zabezpieczenie przeciwpowodziowe obszarów zalewowych położonych wzdłuż potoku Fugas w km 0+000-0+350 w miejscowości Brzozów, woj. podkarpackie,
- Regulacja potoku Olszynka w km 5+300-6+570 w miejscowości Święcany oraz w km 1+300-2+060 w miejscowości Siepietnica, gm. Skołyszyn, powiat jasielski, woj. podkarpackie,
- Wisła - etap 1 rozbudowa prawego wału rzeki Wisły w km 5+950-15+819 na odcinku od Tarnobrzęga (Skalna Góra) do Koćmierzowa (granica woj. podkarpackiego i świętokrzyskiego),
- Zabezpieczenie przeciwpowodziowe obszarów zalewowych położonych na prawym brzegu rzeki Wisłoki w km 50+500-57+800 na terenie miejscowości Dębica i Kędzierz, woj. podkarpackie,
- Rozbudowa prawego wału przeciwpowodziowego rzeki Wisłoki na terenie miasta Dębica na działkach Firmy Oponiarskiej Dębica S.A., woj. podkarpackie,
- Zabezpieczenie przed powodzią doliny potoku Zawadka na terenie gminy Dębica, woj. podkarpackie,
- Budowa suchego zbiornika przeciwpowodziowego „Góra Ropczycka” na rzece Budzisz, na terenie m. Sędziszów Małopolski, Góra Ropczycka, Zagorzyce, gm. Sędziszów Małopolski woj. podkarpackie.

W 10 innych przypadkach, wnioski zgłoszone przez jednostki samorządowe, nieuwzględnione w uchwale, zostały w inny sposób rozpatrzone pozytywnie, tj. poprzez:

- a) wykonanie w ramach utrzymywania, konserwacji lub usuwania szkód powodziowych:
 - Usuwanie szkód powodziowych na potoku Chorzelowskim zabudowa wyrw i udrożnienie w km 10+970-17+600,
 - Usuwanie szkód powodziowych zabudowa lejów i zapadlisk przy lewym wale Nowego Brnia w km 3+765-4+505,
 - Usuwanie szkód powodziowych na potoku Grądzki w km 0+000-2+920 - odmulenie potoku,
 - Usuwanie szkód powodziowych na potoku Blizna w km 0+000-6+300 - odmulenie oraz zabudowa wyrw przy zastawkach,
 - Konserwacja potoku Ruda ureg. w km 1+600-3+620 i 4+970-7+200, tj. 4250 mb, nieuregulowany w km 3+620-4+970, tj. 1350 mb,
 - Usuwanie szkód powodziowych na potoku Łowisko w m. Wola Zarczycka,
 - Usuwanie szkód powodziowych - zabudowa wyrw w wale p. powodziowym rzeki Wisłoki km 0+130, 0+190, 1+000, 1 +140 (na łącznej długości 100 m) w m. Brzeźnica, gm. Dębica,
 - Usuwanie szkód powodziowych zabudowa wyrw w wale p. powodziowym potoku Wielopolka w km 0+000-0+520 w m. Brzeźnica, gm. Dębica,
 - Usuwanie szkód powodziowych - zabudowa wyrw na potoku Wielopolka w km 4+040-4+060 i 5+650-5+670 w miejscowości Brzeźnica gm. Dębica,
 - Usuwanie szkód powodziowych na potoku Pustyńskim w km 1+080-1+180, 2+380-2+930, 2+930-3+300, 3+300-3+440, 5+300-5+370 w m. Pustynia i Nagawczyzna gm. Dębica,
 - Usuwanie szkód powodziowych na potoku Budzisz-km 0+300-0+700 w m. Kędzierz gm. Dębica,
 - Konserwacja - stanowisko dla agregatu pompowego na prawym wale rzeki Stary Breń w km 2+840 - śluza wałowa rowu Sadkowskiego,
 - Usuwanie szkód powodziowych na potoku Stary Wisłok w km 0+400-2+300 w m. Krzemienica, gm. Czarna,

- *Usuwanie szkód powodziowych na potoku Glemieniec w km 2+350-2+390 w m. Krzemienica gm. Czarna*),
- b) wykonanie w ramach innego zadania niewskazanego w uchwale (*Nowy Breń I etap 2 - przeciwfiltracyjne zabezpieczenie lewego wału rzeki Nowy Breń w km 4+000-8+000 w miejscowości Ziempiów i Breń Osuchowski gmina Czermin oraz miejscowości Zabrze Wampierzowskie gmina Wadowice Górne powiat mielecki*),
- c) zgłoszenie zadania do Planu gospodarowania wodami pn.: *Budowa „wrót przeciwpowodziowych” na prawym wale Wisły w km. 3+308 w m. Gliny Małe, gm. Borowa, pow. mielecki oraz na lewym wale Wisłoki w km. 0+300 w m. Gawłuszowice, gm. Gawłuszowice, pow. mielecki*,
- d) zgłoszenie zadania do Planu gospodarowania wodami pn.: *Wykonanie zbiornika przeciwpowodziowego w miejscowości Strzyżów, na potoku Łętownia, gm., Strzyżów*.

Pozostałe wnioski (w liczbie 13) zgłoszone przez jednostki samorządowe nie dotyczyły wykonania zabezpieczeń przeciwpowodziowych, a pomocy finansowej związanej z usuwaniem szkód powodziowych innych niż w infrastrukturze przeciwpowodziowej. Wnioski te nie zostały uwzględnione z powodu braku środków finansowych.

(dowód: akta kontroli str. 64 - 172)

Wskazanie zadań do uchwały poprzedzone było wykonanymi w terenie pracami inwentaryzacyjnymi przeprowadzonymi przez pracowników PZMiUW przy udziale pracowników UM. Ustalając kolejność realizacji brano pod uwagę zaawansowanie prac związanych z opracowywanymi dokumentacjami projektowo-wykonawczymi, staraniami o uzyskanie niezbędnych decyzji administracyjnych.

Kolejność realizacji zadań była analizowana przez PZMiUW, czego wynikiem było stanowisko, że zmiana kolejności ich wykonania nie wpłynęłaby na zwiększenie strat w innych częściach województwa podkarpackiego.

Inwestycje przewidziane do realizacji uchwałą były częścią programu ochrony przeciwpowodziowej w zlewniach rzek Wisły, Sanu z Wisłokiem i Wisłoki wraz z dopływami, co umożliwiło ubieganie się o środki finansowe z Programu ochrony przed powodzią w dorzeczu Górnej Wisły, Regionalnego Programu Województwa Podkarpackiego na lata 2007-2012, a także Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich.

(dowód: akta kontroli str. 46-53, 179-181)

W trakcie kontroli ustalono, że przed podjęciem przez SWP uchwały, potrzeby województwa podkarpackiego w zakresie ochrony przeciwpowodziowej regulowane były przez *Wieloletni program modernizacji i budowy infrastruktury przeciwpowodziowej przy udziale funduszy strukturalnych Unii Europejskiej* zatwierdzony uchwałą SWP Nr XXXIII/624/09 z dnia 27 kwietnia 2009 r. Konieczność realizacji wszystkich 29 zadań określonych uchwałą wynikała również z ww. uchwały Nr XXXIII/624/09, a wybór zadań był poprzedzony analizą dokumentacji projektowych i wniosków, dotyczących infrastruktury przeciwpowodziowej napływających do PZMiUW.

(dowód: akta kontroli str. 57-63, 182-191)

Spośród wskazanych w uchwale zadań do realizacji, 6 z nich dotyczyło inwestycji, będących kontynuacją wcześniej wykonywanych zadań, tj.:

- *Zaprojektowanie i budowa lewostronnego obwałowania rzeki Wisłoki w km 53+800 - 55+600 w miejscowościach: Zawierzbie, Żyraków, na terenie gminy Żyraków, województwo podkarpackie* (lp. 2 załącznika do uchwały),

- Budowa prawobrzeżnego wału przeciwpowodziowego na rzece Ropie w km 2+850-3+210 o długości 360 m, w m. Jasło, woj. podkarpackie (lp. 3 załącznika do uchwały),
- Nowy Breń II - rozbudowa i przeciwfiltracyjne zabezpieczenie prawego wału rzeki Nowy Breń w km 2+487-4+319, na długości 1,832 km w miejscowościach: Słupiec, Ziempińów i Otałęż (lp. 5 załącznika do uchwały),
- Trześniówka III – rozbudowa lewego wału rzeki Trześniówki w km 8+280-13+132 na dł. 4,852 km oraz prawego wału w km 7+678-12+942 na dł. 5,264 km, na terenie gm. Tarnobrzeg i gm. Grębów (lp. 6 załącznika do uchwały),
- Łęg III – rozbudowa lewego wału rzeki Łęg w km 5+000-7+580 na dł. 2,58 km oraz prawego wału w km 5+200-11+000 na dł. 5,80 km na terenie gm. Gorzyce i Zaleszany (lp. 7 załącznika do uchwały),
- Budowa lewostronnego obwałowania rzeki Wisłoki w km 53+800 - 55+600 w miejscowościach: Zawierzbie, Żyraków, na terenie gminy Żyraków, województwo podkarpackie. ETAP II (lp. 16 załącznika do uchwały).

Inwestycje przeciwpowodziowe nie mogły być projektowane z wykorzystaniem interaktywnych map terenów zalewowych doliny rzeki Wisły. Formalnie nie istnieją interaktywne mapy określające istniejące składniki infrastruktury na terenach zalewowych. Projektując inwestycje przeciwpowodziowe dokonywano analiz wpływu nowych inwestycji na istniejącą już infrastrukturę przeciwpowodziową. M.in. opracowano *Koncepcję ochrony przed powodzią Wisły i jej dopływów w rejonie Sandomierza i Tarnobrzega*, która wykazała na zależności pomiędzy wymaganymi rzędnymi korony wałów rzeki Wisły, a wysokością obwałowań jej dopływów. Dane te wykorzystano przy opracowywaniu kolejnych dokumentacji projektowych.

(dowód: akta kontroli str. 57-63)

Do dnia zakończenia wykonywania czynności kontrolnych w UM spośród 8 zadań, których termin realizacji określony uchwałą minął, zrealizowano 4 zadania, w tym jedno po upływie zakładanego terminu, tj. *Zaprojektowanie i budowę lewostronnego obwałowania rzeki Wisłoki w km 53+800 - 55+600 w miejscowościach: Zawierzbie, Żyraków na terenie gminy Żyraków, województwo podkarpackie*. Planowany termin zakończenia zadania został określony w uchwale na rok 2013. W rzeczywistości zadanie zostało ukończone 19.11.2014 r. Przyczynami opóźnień w realizacji zadania było: nie wydanie nieruchomości przez byłych właścicieli gruntów zajmowanych pod odcinek nr II obwałowania rzeki Wisłoki pomimo upływu ustawowych terminów, odstąpienie od wcześniejszych ustaleń (zerwanie przez właściciela umowy z wykonawcą robót) w zakresie przejazdu sprzętem ciężkim przez nieruchomości sąsiadujące z placem budowy, brak możliwości wywozu zalegającego gruzu z terenu rozbiórki budynków uniemożliwiający dalsze prace związane z budową nasypu wału – blokowanie terenu budowy przez byłego właściciela nieruchomości.

(dowód: akta kontroli str.201-213)

Zadaniami zrealizowanymi w terminie były:

- Budowa prawobrzeżnego wału przeciwpowodziowego na rzece Ropie w km 2+850 - 3+210 długości 360 m, w m. Jasło, woj. podkarpackie,
- Rozbudowa lewostronnego obwałowania rzeki Wisłoki w km 119+309-120+125 na terenie Osieka Jasielskiego,
- Budowa umocnień lewostronnego brzegu rzeki Wisłoki w km 18+700-19+480 w miejscowości Wola Mielecka, gm. Mielec, woj. podkarpackie.

Zadaniami niezrealizowanymi mimo upływu terminu były:

- *Zaprojektowanie i budowa suchego zbiornika przeciwpowodziowego (polderu przepływowego) pn. „Kańczuga” na rzece Mlecza Kańczudzka na terenie gminy Jawornik Polski oraz miasta i gminy Kańczuga,*
- *Odbudowa potoku Lubcza w km 2+640-6+675 na długości 4,035 km oraz udrożnienie koryta potoku Lubcza w rejonie 4 stopni betonowych w km 0+400; 1+280; 7+050; 7+700 w mieście Rzeszów - Zwięczyca II, oraz w miejscowościach: Raclawówka, Niechobrz, Boguchwała, gm. Boguchwała, woj. podkarpackie,*
- *Potok Fugas zabezpieczenie przeciwpowodziowe obszarów zalewowych położonych wzdłuż potoku Fugas w km 0+000-0+350 w miejscowości Brzozów, woj. podkarpackie,*
- *Budowa lewostronnego obwałowania rzeki Wisłoki w km 53+800-55+600 w miejscowościach Zawierzbie, Żyraków, na terenie gminy Żyraków - etap II. Realizacja zadań:*
- *Potok Fugas zabezpieczenie przeciwpowodziowe obszarów zalewowych położonych wzdłuż potoku Fugas w km 0+000-0+350 w miejscowości Brzozów, woj. podkarpackie oraz*

- *Budowa lewostronnego obwałowania rzeki Wisłoki w km 53+800-55+600 w miejscowościach Zawierzbie, Żyraków, na terenie gminy Żyraków - etap II* nie rozpoczęła się ze względu na brak środków finansowych na realizację zadania w zakładanym terminie. W przypadku pierwszego z wymienionych zadań, w dniu 27.01.2015 r. Rada Nadzorcza Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej udzieliła dofinansowania i końcowy efekt rzeczowy w postaci zabezpieczenia powodziowego przewidziany został na listopad 2015 r.

Zadanie Zaprojektowanie i budowa suchego zbiornika przeciwpowodziowego (polderu przepływowego) pn. „Kańczuga” na rzece Mlecza Kańczudzka na terenie gminy Jawornik Polski oraz miasta i gminy Kańczuga na dzień 31.12.2014 r. zaawansowane było w 75% zakresu rzeczowego. Wartość wydatkowanych środków to 28 036 032 zł w tym wartość wykonanych robót 24 572 398 zł.

Przyczynami mającymi wpływ na opóźnienie w zakończeniu zadania były:

- *pozytywne rozpatrzenie wniosku mieszkańca gminy Jawornik Polski w zakresie zmiany projektu,*
- *długotrwałe opiniowanie projektu budowlanego przez RZGW w Krakowie,*
- *długotrwała procedura związana z uzyskaniem decyzji o pozwoleniu na realizację inwestycji,*
- *odstąpienie od umowy przez wykonawcę wybranego w przetargu w systemie „zaprojektuj i wybuduj” i wybranie nowego wykonawcy robót budowlanych po przeprowadzeniu nowego postępowania przetargowego.*

Przewidywany termin zakończenia realizacji zadania określony został na 30.09.2015 r.

Zadanie Odbudowa potoku Lubcza w km 2+640-6+675 na długości 4,035 km oraz udrożnienie koryta potoku Lubcza w rejonie 4 stopni betonowych w km 0+400; 1+280; 7+050; 7+700 w mieście Rzeszów - Zwięczyca II, oraz w miejscowościach: Raclawówka, Niechobrz, Boguchwała, gm. Boguchwała, woj. podkarpackie na dzień 31.12.2014 r. zaawansowane było w 79%. Wartość wydatkowanych środków to 5 327 033 zł w tym wartość wykonanych robót 5 021 140 zł. Przyczyną mającą wpływ na opóźnienie w zakończeniu zadania był przedłużający się czas uzyskiwania pozwolenia na budowę. Przewidywany termin zakończenia realizacji zadania określony został na 15.05.2015 r.

(dowód: akta kontroli str. 201-213)

Spośród 21 zadań przeciwpowodziowych, których termin realizacji określony w uchwale nie minął, nie rozpoczęto realizacji robót dotyczących 10 zadań mimo, że upłynął wskazany uchwałą termin ich rozpoczęcia. Zagrożone terminową realizacją było 9 zadań, niezagrożonych terminową realizacją było 1 zadanie. Dotyczy to:

- *Ropa - Etap 1 - budowa lewego obwałowania rzeki Ropy na odcinku od drogi powiatowej w Trzcinicy do mostu kolejowego w Siedliskach Sławęcińskich na terenie miejscowości Trzcinica, gm. Jasło oraz Przysieki, Siedliska Sławęcińskie, Pusta Wola, gm. Skołyszyn, woj. podkarpackie* – o wartości 31.356 tys. zł, planowane do wykonania w latach 2013 – 2015, opóźnienie (na dzień 30.04.2015 r.) 16 miesięcy, 3.04.2015 r. złożony został wniosek o wydanie pozwolenia na budowę, istniało zagrożenie realizacji zadania w przewidywanym uchwałą terminie;
- *Regulacja potoku Olszynka w km 5+300-6+570 w miejscowości Święcany oraz w km 1+300-2+060 w miejscowości Siepietnica, gm. Skołyszyn, powiat jasielski, woj. podkarpackie* - o wartości 2.233 tys. zł, planowane do wykonania w latach 2014 – 2015, opóźnienie (na dzień 30.04.2015 r.) 4 miesiące, istniało zagrożenie realizacji zadania w przewidywanym uchwałą terminie;
- *Wisła – etap 1 - rozbudowa prawego wału rzeki Wisły w km 5+950-15+819 na odcinku od Tarnobrzega (Skalna Góra) do Koćmierzowa (granica woj. podkarpackiego i świętokrzyskiego)* - o wartości 64.108 tys. zł, planowane do wykonania w latach 2014 – 2016, opóźnienie (na dzień 30.04.2015 r.) 4 miesiące, istniało zagrożenie realizacji zadania w przewidywanym uchwałą terminie;
- *Zabezpieczenia przeciwpowodziowe obszarów zalewowych położonych na prawym brzegu rzeki Wisłoki w km 50+500-57+800 na terenie miejscowości Dębica i Kędzierz, woj. podkarpackie* - o wartości 19.872 tys. zł, planowane do wykonania w latach 2014 – 2015, opóźnienie (na dzień 30.04.2015 r.) 4 miesiące, w dniu 27.02.2015 r. uzyskano decyzję o pozwoleniu na budowę, istniało zagrożenie realizacji zadania w przewidywanym uchwałą terminie;
- *Rozbudowa prawego wału przeciwpowodziowego rzeki Wisłoki na terenie miasta Dębica na działkach Firmy Oponiarskiej Dębica S.A., woj. podkarpackie* - o wartości 3.960 tys. zł, planowane do wykonania w latach 2014 – 2015, opóźnienie (na dzień 30.04.2015 r.) 4 miesiące, na maj 2015 r. planowane było złożenie wniosku o wydanie pozwolenia na budowę, istniało zagrożenie realizacji zadania w przewidywanym uchwałą terminie;
- *Zabezpieczenie przed powodzią doliny potoku Zawadka na terenie gminy Dębica, woj. podkarpackie* - o wartości 47.476 tys. zł, planowane do wykonania w latach 2014 – 2016, opóźnienie (na dzień 30.04.2015 r.) 4 miesiące, zachodzi konieczność wystąpienia o zmianę decyzji środowiskowej, następnie uzyskania decyzji lokalizacyjnej oraz decyzji pozwolenia na budowę, istniało zagrożenie realizacji zadania w przewidywanym uchwałą terminie;
- *Budowa suchego zbiornika przeciwpowodziowego „Góra Ropczycka” na rzece Budzisz, na terenie m. Sędziszów Małopolski, Góra Ropczycka, Zagorzyce, gm. Sędziszów Małopolski woj. podkarpackie* - o wartości 45.100 tys. zł, planowane do wykonania w latach 2014 – 2016, opóźnienie (na dzień 30.04.2015 r.) 4 miesiące, 12.01.2015 r. uzyskano decyzję o środowiskowych uwarunkowaniach, od której złożono 5 odwołań do rozpatrzenia przez Generalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Warszawie, istniało zagrożenie realizacji zadania w przewidywanym uchwałą terminie;
- *Budowa suchego zbiornika przeciwpowodziowego „Broniszów” na rzece Wielopolce na terenie m. Łączki Kucharskie, Niedźwiada, gm. Ropczyce, m. Broniszów, Glinik, gm. Wielopole Skrzyńskie woj. podkarpackie* – o wartości 48.400 tys. zł, planowane do wykonania w latach 2014 – 2016, opóźnienie (na dzień 30.04.2015 r.) 4 miesiące, istniało zagrożenie realizacji zadania w przewidywanym uchwałą terminie;

- Budowa suchego zbiornika przeciwpowodziowego „Łączki Kucharskie” na rzece Wielopolce na terenie m. Łączki Kucharskie, Niedźwiada, gm. Ropczyce, woj. podkarpackie - o wartości 30.800 tys. zł, planowane do wykonania w latach 2014 – 2016, opóźnienie (na dzień 30.04.2015 r.) 4 miesiące, istniało zagrożenie realizacji zadania w przewidywanym uchwale terminie;
- Ochrona przed powodzią i odprowadzenie wód powierzchniowych w zlewni potoku Motwica, na terenie gminy Laszki, woj. podkarpackie - o wartości 33.110 tys. zł, planowane do wykonania w latach 2014 – 2019, opóźnienie (na dzień 30.04.2015 r.) 4 miesiące, nie istniało zagrożenie realizacji zadania w przewidywanym uchwale terminie.

Spośród 21 zadań przeciwpowodziowych, których termin realizacji określony w uchwale nie minął, na dzień zakończenia czynności kontrolnych, zrealizowano 1 zadanie, tj.: Nowy Breń II - rozbudowa i przeciwfiltracyjne zabezpieczenie prawego wału rzeki Nowy Breń w km 2+487-4+319, na długości 1,832 km w miejscowościach: Słupiec, Ziempiów i Otałuż. Wykonanie zadania zostało potwierdzone protokołem odbioru z dnia 10.04.2015 r.

(dowód: akta kontroli str. 180-181, 201-238)

Spośród 21 zadań przeciwpowodziowych, których termin realizacji określony w uchwale nie minął, na dzień zakończenia czynności kontrolnych, w trakcie realizacji było 6 zadań, tj.:

- Trześniówka III – rozbudowa lewego wału rzeki Trześniówki w km 8+280-13+132 na dł. 4,852 km oraz prawego wału w km 7+678-12+942 na dł. 5,264 km, na terenie gm. Tarnobrzeg i gm. Grębów (realizację zadania przewidziano na lata 2013-2015 i po upływie 2 lat na dzień 31.12.2014 r. na realizację zadania zaangażowano środki w wysokości 15 629 404 zł, co stanowi 47 % w stosunku do kwot planowanych, zrealizowano 74 % zakresu rzeczowego, końcowy efekt rzeczowy miał zostać osiągnięty w 2015 r.);
- Łęg III – rozbudowa lewego wału rzeki Łęg w km lewy 5+000-7+580 na dł. 2,58 km oraz prawego wału w km 5+200-11+000 na dł. 5,80 km na terenie gm. Gorzyce i Zaleszany (realizację zadania przewidziano na lata 2013-2015 i po upływie 2 lat na dzień 31.12.2014 r. na realizację zadania zaangażowano środki w wysokości 12 275 475 zł, co stanowi 38 % w stosunku do kwot planowanych, zrealizowano 70 % zakresu rzeczowego, końcowy efekt rzeczowy miał zostać osiągnięty w 2015 r.);
- San I etap I – rozbudowa i przeciwfiltracyjne zabezpieczenie prawego wału rzeki San km 2+215-9+417, na dł. 7,202 km, na terenie gminy Radomyśl nad Sanem, woj. podkarpackie (realizację zadania przewidziano na lata 2013-2015 i po upływie 2 lat na dzień 31.12.2014 r. na realizację zadania zaangażowano środki w wysokości 12 636 498 zł, co stanowi 45 % w stosunku do kwot planowanych, zrealizowano 50 % zakresu rzeczowego, końcowy efekt rzeczowy miał zostać osiągnięty w maju 2015 r.);
- San II – rozbudowa i przeciwfiltracyjne zabezpieczenie lewego wału rzeki San w km 4+438-9+930 na dł. 4,952km, na terenie gm. Zaleszany (realizację zadania przewidziano na lata 2013-2015 i po upływie 2 lat na dzień 31.12.2014 r. na realizację zadania zaangażowano środki w wysokości 8 522 438 zł, co stanowi 45 % w stosunku do kwot planowanych, zrealizowano 70 % zakresu rzeczowego, końcowy efekt rzeczowy miał zostać osiągnięty w 2015 r.);
- Zabezpieczenie przed powodzią osiedla Rzochów - budowa nowego prawego wału rzeki Wisłoki w km 26+533 - 28+639 na terenie miasta Mielca i gminy Przecław (realizację zadania przewidziano na lata 2013-2015) – zadanie przekazano wykonawcy robót protokołem w dniu 17.04.2015 r., a efekt końcowy miał zostać osiągnięty do listopada 2015 r.;

- *Wisłoka-Boża Wola - rozbudowa lewego wału Wisłoki w km 4+115-6+737 oraz w km 0+000-0+230 wraz z budową obustronnych wałów cofkowych na potoku Kiełkowskim o dł. 150 m (realizację zadania przewidziano na lata 2013-2015 i po upływie 2 lat na dzień 31.12.2014 r. na realizację zadania zaangażowano środki w wysokości 6 356 999 zł, co stanowi 33 % w stosunku do kwot planowanych, zrealizowano 90 % zakresu rzeczowego, końcowy efekt rzeczowy miał zostać osiągnięty w maju 2015 r.).*

(dowód: akta kontroli str. 201-210, 225-238)

Przyczynami, które wpłynęły na brak lub opóźnienie w realizacji zadań wymienionych w załączniku do uchwały były:

- długotrwałe opiniowanie projektów przez Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Krakowie,
- przedłużająca się procedura uzyskania pozwolenia na budowę,
- brak środków finansowych.

W celu ograniczenia wpływu czynników na terminowość realizacji zadań podejmowano działania związane z zapewnieniem niezbędnych nakładów finansowych na wykonywanie zadań z zakresu infrastruktury przeciwpowodziowej.

(dowód: akta kontroli str. 239-347, 348-429)

SWP podjął w dniu 30.03.2015 r. uchwałę NR VI/95/15 w sprawie przyjęcia stanowiska Sejmiku Województwa Podkarpackiego dotyczącego podjęcia działań na rzecz zapewnienia finansowania ze środków Banku Światowego inwestycji z zakresu ochrony przeciwpowodziowej w zlewniach Wisłoki i Wisły Sandomierskiej. Uchwała ta miała przyczynić się do poszukiwania nowych źródeł finansowania pozwalających na realizację przedsięwzięć przeciwpowodziowych.

(dowód: akta kontroli str. 430-432)

Zarząd Województwa Podkarpackiego w zakresie infrastruktury przeciwpowodziowej wykonywał czynności związane z przygotowaniem projektów uchwał SWP, wykonywania uchwał SWP, gospodarowania mieniem Województwa, wykonywania budżetu Województwa. Zarząd Województwa Podkarpackiego akceptował „Wykaz zadań przewidzianych do wykonania w celu poprawy stanu zabezpieczenia przeciwpowodziowego województwa podkarpackiego”. Informacje o stanie realizacji zadań inwestycyjnych przygotowywał PZMiUW.

(dowód: akta kontroli str. 433-435)

Zarząd Województwa Podkarpackiego nie występował do SWP z inicjatywą uchwałodawczą zmierzającą do zmiany terminów rozpoczęcia lub zakończenia realizacji zadań przeciwpowodziowych określonych w załączniku do uchwały, mimo upływu dla części zadań, terminów ich rozpoczęcia lub zakończenia przy braku ich realizacji. Aktualne terminy rozpoczęcia i zakończenia zadań (w tym dotyczących infrastruktury przeciwpowodziowej) są ujmowane m.in. w wieloletniej Prognozie Finansowej Województwa Podkarpackiego przyjmowanej stosowną uchwałą SWP a także wynikają np. z rocznych planów inwestycji melioracyjnych akceptowanych przez Wojewodę Podkarpackiego i Marszałka Województwa Podkarpackiego.

(dowód: akta kontroli str. 436-439)

Zrealizowane w latach 2010-2014 inwestycje z zakresu infrastruktury przeciwpowodziowej zgodnie z przyjętymi założeniami winny ochraniać obszar o powierzchni 52 804,10 ha.

(dowód: akta kontroli str. 440-447)

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność kontrolowanej jednostki w zbadanym zakresie.

2. Realizacja innych działań z zakresu infrastruktury przeciwpowodziowej wyszczególnionych w Uchwale Nr XXV/451/12, mających wpływ na poprawę bezpieczeństwa ludności.

Opis stanu
faktycznego

Uchwała została przekazana przez Marszałka Województwa Podkarpackiego pismami z dnia 9 i 10 października 2012 r. wszystkim adresatom wymienionym w § 2 uchwały.

Żaden spośród adresatów uchwały nie zgłaszał uwag do treści postulatów i wniosków w niej zawartych ani nie składał własnych propozycji.

(dowód: akta kontroli str. 448-450)

UM nie przekazywał odrębnymi pismami wniosków zawartych w załączniku do uchwały, adresowanych do Ministra Finansów, Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej czy też Pełnomocnika Rządu do spraw Programu ochrony przed powodzią w dorzeczu Górnej Wisły.

Odpowiedzi na przesłaną uchwałę udzielił Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi dzieląc stanowisko SWP o potrzebie zmian w sposobie funkcjonowania spółek wodnych informując jednocześnie, że w marcu 2012 r. w Ministerstwie Rolnictwa i Rozwoju Wsi przygotowane zostały zmiany do ustawy z dnia 18 lipca 2001 r. *Prawo wodne*² w zakresie dotyczącym działalności spółek wodnych.

(dowód: akta kontroli str. 239-242)

Ponownie uchwałę przekazano adresatom wymienionym w jej § 2 pismami z dnia 21 lutego 2014 r. z prośbą o informację na temat podjętych działań i ich efektów. W odpowiedzi:

- z up. Ministra Środowiska sekretarz stanu poinformował m.in. o ilości usuniętych drzew i zakrzaceń przez Regionalny Zarząd Gospodarki Wodnej w Krakowie po powodzi z 2010 r. oraz o planach usuwania roślinności w kolejnych latach,
- z up. Ministra Finansów podsekretarz stanu udzieliła m.in. informacji, że w ustawie budżetowej na rok 2013 z rezerwy dla Województwa Podkarpackiego przeznaczono blisko 100 000 tys. zł,
- Wojewoda Podkarpacki poinformowała m.in., że w 2013 r. na realizację zadań melioracyjnych przeznaczono środki finansowe w łącznej kwocie 50 603 tys. zł,
- z up. Wojewody Małopolskiego starszy inspektor wojewódzki w Biurze do Spraw Dorzecza Górnej Wisły wyjaśnił, że w Programie ochrony przed powodzią w dorzeczu Górnej Wisły projekty realizuje siedmiu inwestorów w tym PZMiUW w Rzeszowie, a dyrektor PZMiUW był członkiem Zespołu Regionalnego do spraw „Programu ochrony przed powodzią w dorzeczu górnej Wisły”, w dacie udzielania

² Dz.U. z 2015 r., poz. 469.

odpowiedzi plan rzeczowo-finansowy Programu na rok 2014 z projekcją finansowania w roku 2015 był w trakcie zatwierdzania,

- z up. Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi sekretarz stanu poinformował, że projekt założeń do ustawy był dwukrotnie kierowany do uzgodnień resortowych i nadal (na dzień przekazywania informacji, tj. 6.03.2014 r.) był przedmiotem prac w Ministerstwie Środowiska,
- Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska w Rzeszowie wskazała m.in., że w okresie od września 2010 r. do końca lutego 2014 r. wydano 26 decyzji o środowiskowych oddziaływaniach, a na dzień udzielania odpowiedzi prowadzono postępowania w sprawach wydania decyzji o środowiskowych uwarunkowaniach dla 21 przedsięwzięć związanych z budową zbiorników przeciwpowodziowych, dalej podkreślono, że wszystkie wnioski były niezwłocznie analizowane pod względem formalnym i merytorycznym.

(dowód: akta kontroli str. 239-347)

Prezydent Miasta Tarnobrzeg w piśmie z dnia 3.04.2014 r. będącym odpowiedzią na pismo Marszałka Województwa Podkarpackiego z wnioskiem o informację na temat podjętych działań przeciwpowodziowych i ich efektów poinformował, iż zabezpieczenie tarnobrzesckiej oczyszczalni ścieków dodatkowym wałem opaskowym prawdopodobnie nie będzie realizowane z powodu nie przyznania środków przez Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej na skutek ograniczonych możliwości finansowych. Dodatkowo PZMiUW uznał, że budowa wału opaskowego oczyszczalni ścieków w Tarnobrzegu jest zbędna, a pomysł jej budowy był jedynie propozycją alternatywną w przypadku, gdyby nie było możliwe podwyższenie i rozbudowa prawego wału rzeki Wisły na dł. 13,3 km oraz lewego wału rzeki Trześniówki na dł. 12,6 km.

(dowód: akta kontroli str. 342-343, 785-795)

W uchwale budżetowej Województwa Podkarpackiego na 2013 rok na realizację inwestycji melioracyjnych zaplanowano kwotę 79 492 430 zł, z tego:

- na podstawie zawiadomienia Wojewody Podkarpackiego o kwotach wynikających z projektu ustawy budżetowej na rok 2013 – 36 536 000 zł,
- na podstawie dostępnych promes – 18 192 455 zł,
- na podstawie decyzji o dofinansowaniu projektów realizowanych w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2007-2013 – 24 763 975 zł.

W trakcie roku budżetowego plan dotacji się zmieniał i ostatecznie zmniejszył się o łączną kwotę 6 894 127 zł, co oznacza, że w budżecie państwa na realizację inwestycji przeciwpowodziowych w województwie podkarpackim zaplanowanych na koniec roku 2013 było 29 641 873 zł. W zawiadomieniach Wojewody Podkarpackiego wskazano, że środki finansowe winny być przeznaczone na:

- Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013,
- Program Operacyjny Infrastruktura i Środowisko,
- Program ochrony przed powodzią w dorzeczu Górnej Wisły,
- *Rozbudowę lewostronnego obwałowania rzeki Wisłoki w km 119+309-120+125 na terenie Osieka Jasielskiego,*
- *Budowę prawobrzeżnego wału przeciwpowodziowego na rzece Ropie w km 2+850-3+210 o długości 360 m w m. Jasło, woj. podkarpackie,*
- Zadania z zakresu odbudowy, remontów i modernizacji wałów przeciwpowodziowych i innych urządzeń melioracji wodnych,
- Regionalny Program Operacyjny Województwa Podkarpackiego na lata 2007-2013.

W uchwale budżetowej Województwa Podkarpackiego na 2014 rok na realizację inwestycji melioracyjnych zaplanowano kwotę 96 586 636 zł, z tego:

- na podstawie zawiadomienia Wojewody Podkarpackiego o kwotach wynikających z projektu ustawy budżetowej na rok 2014 – 44 512 000 zł,
- na podstawie dostępnych promes – 32 778 210 zł,
- na podstawie decyzji o dofinansowaniu projektów realizowanych w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Podkarpackiego na lata 2007-2013 – 19 296 426 zł.

W trakcie roku budżetowego plan dotacji się zmieniał i ostatecznie zwiększył się o łączną kwotę 11 870 599 zł, co oznacza, że w budżecie państwa na realizację inwestycji przeciwpowodziowych w województwie podkarpackim zaplanowanych na koniec roku 2014 było 55 382 599 zł. W zawiadomieniach Wojewody podkarpackiego wskazano, że środki finansowe winny być przeznaczone na:

- Program Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013,
- *Trześniówka III – rozbudowa lewego wału rzeki Trześniówki w km 8+280-13+132 na dł. 4,852 km oraz prawego wału w km 7+678-12+942 na dł. 5,264 km, na terenie gm. Tarnobrzeg i gm. Grębów,*
- *Łęg III - rozbudowa lewego wału rzeki Łęg w km 5+000-7+580 na dł. 2,58 km na terenie gm. Gorzyce i Zaleszany,*
- *Budowa zbiornika retencyjnego w miejscowości Borowa Góra, woj. podkarpackie,*
- *Analiza programu inwestycyjnego w zlewni Wielopolki,*
- Regionalny Program Operacyjny Województwa Podkarpackiego na lata 2007-2013,
- Regionalny Program Operacyjny Województwa Podkarpackiego na lata 2007-2013 – *Zaprojektowanie i budowa suchego zbiornika przeciwpowodziowego (polderu przepływowego) pn. „Kańczuga” na rzece Mleczka Kańczudzka na terenie gminy Jawornik Polski oraz miasta i gminy Kańczuga.*

(dowód: akta kontroli str. 451-683)

Po ponownym przekazaniu uchwały w 2014 roku 30 podkarpackim parlamentarzystom, odpowiedzi udzieliło 4 z nich (posłowie opozycji) informując o interpelacjach i odpowiedziach na nie. Większość przesłanych interpelacji dotyczyła realizacji inwestycji nieujętej w uchwale, tj. budowy zbiornika Kąty - Myscowa.

(dowód: akta kontroli str. 239-242, 248-249, 274-331)

W lutym 2014 r. do Ministra Środowiska posłowie Bogdan Rzońca oraz Zbigniew Chmielowiec skierowali interpelację do Ministra Środowiska z zapytaniem, na jakim etapie są prace nad Masterplanami w związku z rezygnacją z *Programu ochrony przed powodzią w dorzeczu Górnej Wisły 2011-2030*. UM nie dysponował odpowiedzią na interpelację, jednakże z pisma Wojewody Podkarpackiego z 15.05.2014 r. wynikało, że zmiany miały nie zagrażać realizacji przyjętych zadań mających bezpośredni wpływ na bezpieczeństwo powodziowe w województwie podkarpackim.

(dowód: akta kontroli str. 274-331)

Komisja Rolnictwa, Rozwoju Obszarów Wiejskich i Ochrony Środowiska SWP w latach 2010-2014 odbyła 84 posiedzenia. Przedmiotem obrad 43 posiedzeń były sprawy związane z monitorowaniem przebiegu prac z zakresu zabezpieczeń przeciwpowodziowych.

Wnioski z posiedzeń ww. Komisji, jeżeli dotyczyły realizacji inwestycji w tym sposobu czy też stanu ich realizacji były kierowane do PZMiUW, który realizował je na bieżąco w miarę swoich możliwości. Wnioski o zabezpieczenie środków

kierowano do Wojewody Podkarpackiego, Ministra Finansów czy też Prezesa Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej. Postanowienia komisji kierowano również m. in. do Ministra Środowiska, Regionalnego Zarządu Gospodarki Wodnej w Krakowie oraz Pełnomocnika Rządu do spraw Programu ochrony przed powodzią w dorzeczu górnej Wisły (Wojewoda Małopolski) w sprawie realizacji ww. programu.

Komisja Bezpieczeństwa Publicznego i Zatrudnienia SWP w latach 2010-2014 odbyła 51 posiedzeń. Przedmiotem obrad 7 posiedzeń były sprawy związane z monitorowaniem przebiegu prac z zakresu zabezpieczeń przeciwpowodziowych.

Wnioski sformułowane przez Komisję Bezpieczeństwa Publicznego i Zatrudnienia SWP dotyczyły m. in. zabezpieczenia środków (skierowano pismo do wojewody), a także zasięgnięcia informacji od Marszałka Województwa Świętokrzyskiego na temat zabezpieczenia wału na prawym brzegu Wisły.

Komisja Rewizyjna SWP w latach 2010-2014 odbyła 35 posiedzeń. Przedmiotem obrad 4 posiedzeń były sprawy związane z monitorowaniem przebiegu prac z zakresu zabezpieczeń przeciwpowodziowych. Z posiedzeń nie sformułowano wniosków dotyczących monitorowania przebiegu prac z zakresu zabezpieczeń przeciwpowodziowych.

Komisja Gospodarki i Infrastruktury SWP w latach 2010-2014 nie zajmowała się pracami dotyczącymi monitorowania przebiegu prac związanych z zakresem zabezpieczenia przeciwpowodziowego.

(dowód akta kontroli str. 684-694)

Działania nadzorcze UM nad PZMiUW obejmowały:

- informowanie dyrektora o planach pracy Sejmiku Województwa i Komisji SWP oraz o bieżących postanowieniach Komisji,
- sprawdzanie i analizowanie informacji przygotowywanych przez PZMiUW, które były sporządzane na posiedzenia Komisji SWP,
- sprawdzanie i weryfikowanie informacji przygotowywanych przez PZMiUW sporządzanych na potrzeby posiedzeń Zarządu i SWP,
- sprawdzanie i analizowanie rocznych planów inwestycji melioracyjnych,
- udział w kontrolach z realizacji projektów w ramach Programu Ochrony przed Powodzią w Dorzeczu Górnej Wisły (w tym: zgłaszanie propozycji do planu kontroli),
- sprawdzanie i analizowanie bieżących i cyklicznych informacji sprawozdawczych przygotowywanych przez PZMiUW do Wojewody Podkarpackiego,
- sprawdzanie i kontrolowanie wniosków i wystąpień o zabezpieczenie środków finansowych na realizację zadań związanych z inwestycjami w infrastrukturze przeciwpowodziowej kierowanych do Wojewody Podkarpackiego,
- kontrole i sprawdzanie informacji z wykonania zadań przez jednostkę w przygotowywanych informacjach opisowych półrocznych i rocznych,
- sprawdzanie analiz z wykonania wydatków za okres 9 i 10 miesięcy w roku budżetowym,
- sprawdzanie zgodności zadań ujętych w zakresach rzeczowo - finansowych zadań wykonywanych przez PZMiUW z uchwałą budżetową,
- sprawdzanie i weryfikowanie wniosków o zmiany w budżecie Województwa Podkarpackiego w zakresie realizacji zadań związanych z inwestycjami w infrastrukturze przeciwpowodziowej,
- sprawdzanie poprawności wniosków o uruchomienie środków finansowych do Wojewody Podkarpackiego,
- sprawdzanie wniosków o uruchomienie środków finansowych do PZMiUW na realizację poszczególnych zadań związanych z inwestycjami w infrastrukturze przeciwpowodziowej,

- sprawdzanie poprawności wniosków o zmiany w Wieloletniej Prognozie Finansowej Województwa Podkarpackiego,
- koordynowanie zmian na wniosek PZMiUW związanych ze zmianami Regulaminu Organizacyjnego (wnioskowane zmiany w strukturze, reorganizacja stanowisk pracy, które miały na celu usprawnienie wykonywania zadań).

(dowód akta kontroli str. 807-827)

W latach 2010-2014 pracownicy Departamentu Audytu i Kontroli UM wraz z pracownikami Departamentu Rolnictwa, Geodezji i Gospodarki Mieniem przeprowadzili dwie kontrole związane z inwestycjami w infrastrukturze przeciwpowodziowej. Kontrole nie wykazały nieprawidłowości w zakresie realizacji inwestycji związanych z zabezpieczeniami przeciwpowodziowymi.

(dowód akta kontroli str. 831-836)

Uwagi dotyczące
badanej działalności

Najwyższa Izba Kontroli zauważa, że obowiązki w zakresie realizacji zadań inwestycyjnych, mających na celu poprawę stopnia zabezpieczenia przeciwpowodziowego, wykonywane były bezpośrednio przez wyspecjalizowaną jednostkę organizacyjną Samorządu Województwa, tj. PZMiUW. Wielorakie działania nadzorcze UM nad działalnością tej jednostki nie wskazują wprawdzie na nieprawidłowości w jej funkcjonowaniu, niemniej jednak kontrola wykazała, że dotychczasowa realizacja zadań ujętych w uchwale Nr XXV/451/12, nie spowodowała znaczącej poprawy stopnia zabezpieczenia przeciwpowodziowego województwa podkarpackiego.

Z ustaleń kontroli wynika, że prawie w połowie okresu inwestycyjnego określonego w uchwale na lata 2012-2019, na dzień 31 grudnia 2014 r.:

- zrealizowano zaledwie 5 z 29 zadań określonych w uchwale, których łączna wartość wyniosła 15.928 tys. zł³,
- w trakcie realizacji było 7 zadań, na które wydatkowano 84.809 tys. zł, przy wartości kosztorysowej tych zadań wynoszącej 119.651 tys. zł⁴,
- nie rozpoczęto realizacji 14 zadań, o łącznej wartości – ujętej w uchwale – w wysokości 438.621 tys. zł, mimo że upłynął wskazany uchwałą termin ich rozpoczęcia. Poniesione na dokumentację projektową tych zadań wydatki wyniosły 6.473 tys. zł;
- rozpoczęcie 3 zadań o wartości – ujętej w uchwale – wynoszącej 113.452 tys. zł, przewidziano na 2015 r. Dotychczas poniesiono wydatki na dokumentację projektową tych zadań w kwocie 1.699 tys. zł.

Środki finansowe niezbędne do realizacji zadań opóźnionych i przewidzianych do rozpoczęcia w 2015 r. wynoszą 543.901 tys. zł, z czego zapewnione jest finansowanie na kwotę 17.306 tys. zł.

Wielkość brakujących środków w kwocie 526.595 tys. zł można porównać do kwoty 967 mln zł, poniesionych w latach 2010 – 2013 na usuwanie skutków klęsk żywiołowych w województwie podkarpackim (głównie na zasiłki celowe dla poszkodowanych oraz infrastrukturę komunalną). W samym 2010 r. na te cele wydatkowano 526 mln zł.

NIK zauważa, że mimo upływu blisko połowy okresu inwestycyjnego, stan zabezpieczenia przeciwpowodziowego nie uległ istotnej poprawie i nadal jest niewystarczający. Brak istotnej poprawy wynika również z nieprzystąpienia do realizacji dwóch ważnych zadań w postaci rozbudowy wału rzeki Wisły o długości 10 km na odcinku od Tarnobrzega do Koćmierzowa i na odcinku od Sandomierza do granicy z województwem lubelskim o długości 14,5 km, o wartości 156.508 tys. zł.

Ze względu na stwierdzone opóźnienia w realizacji poszczególnych zadań oraz brak zabezpieczenia środków finansowych, w ocenie Najwyższej Izby Kontroli,

³ Planowana w uchwale Nr XXV/451/12 wartość tych inwestycji wynosiła 22.294 tys. zł.

⁴ Planowana w uchwale Nr XXV/451/12 wartość tych inwestycji wynosiła 180.784 tys. zł.

nierealne jest wykonanie do 2019 r. zadań przewidzianych w uchwale i wynikające z tego osiągnięcie poprawy stanu zabezpieczenia przeciwpowodziowego. Przy uwzględnieniu dotychczasowego zaangażowania finansowego i upływu czasu przewidywanego na realizację zadań, szacowany przez NIK czas zakończenia wszystkich inwestycji określonych w uchwale to najwcześniej 2024 r.⁵

NIK wskazuje na potrzebę urealnienia harmonogramu realizacji inwestycji określonego w uchwale, wynikającą z już zaistniałych opóźnień oraz z zagrożenia braku realizacji niektórych zadań, np. suchych zbiorników przeciwpowodziowych na rzece Wielopolce i rzece Budzisz. Przyczynami tych zagrożeń są liczne protesty mieszkańców oraz negatywne wyniki „Analizy programu inwestycyjnego zlewni rzeki Wielopolki”, wykonanej w ramach zadań ujętych w „Programie ochrony przed powodzią w dorzeczu górnej Wisły”, które uznają te inwestycje za zbędne.

Podjęcie dopiero w 2015 r. uchwały w sprawie podjęcia działań na rzecz zapewnienia finansowania ze środków Banku Światowego inwestycji z zakresu ochrony przeciwpowodziowej w zlewniach Wisłoki i Wisły Sandomierskiej, jest – w ocenie NIK – dobrym, aczkolwiek mocno spóźnionym krokiem w celu poszukiwania nowych źródeł finansowania inwestycji przeciwpowodziowych. Na dzień zakończenia kontroli działania te nie przyniosły jeszcze rezultatów.

W ocenie NIK, aby możliwa była w rozsądnym czasie realizacja zadań przewidzianych w uchwale, niezbędne są intensywne i skuteczne działania Zarządu Województwa wspierające PZMiUW, w celu pozyskania dostatecznych środków finansowych na realizację zadań w zakresie infrastruktury przeciwpowodziowej. Brak realizacji tych działań, spowoduje że osiągnięcie poprawy stanu zabezpieczenia przeciwpowodziowego w województwie zostanie znacznie odsunięte w czasie, i przez to istotnie wzrośnie ryzyko wydatkowania znacznych środków publicznych na usuwanie szkód, w przypadku wystąpienia kolejnej katastrofalnej powodzi.

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie działalność w badanym obszarze.

IV. Wnioski

Wnioski pokontrolne

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi wynikające z ustaleń kontroli, dotyczące upływu terminów zawartych w uchwale w sprawie poprawy bezpieczeństwa przeciwpowodziowego w województwie podkarpackim, w zakresie planowanego rozpoczęcia i zakończenia realizacji zadań inwestycyjnych i nie wprowadzenia stosownych zmian do treści załącznika do uchwały, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli⁶, wnosi o:

1. Dokonanie analizy stanu zaawansowania poszczególnych zadań inwestycyjnych zapisanych w uchwale pod kątem urealnienia terminów ich realizacji oraz potrzeby kontynuacji zadań, co do których sporządzono analizy o ich zbędności.
2. Podjęcie działań mających na celu zmianę zapisów uchwały, dotyczących urealnienia terminów wykonania zadań oraz konieczności realizacji zadań

⁵ Szacunek ten uwzględnia wykonanie 5 zadań o wartości 22.294 tys. zł; zakończenie w 2015 r. 7 zadań będących w trakcie realizacji o wartości 180.784 tys. zł. Łączne zaangażowanie finansowe tych zadań, w 3 latach ich realizacji, wynosi 203.078 tys. zł (wg wartości ujętych w uchwale), co stanowi 26,8% z 755.200 tys. zł wartości wszystkich zadań planowanych do wykonania.

Przyjmując, że dotychczasowe tempo wydatkowania środków nie ulegnie zmianie, to realizacja pozostałych 3/4 wartości inwestycji będzie trwała co najmniej kolejnych 9 lat, licząc od początku 2016 r., tj. do 2024 r.

⁶ Dz.U. z 2012 r., poz.82 ze zmianami

- inwestycyjnych w infrastrukturze przeciwpowodziowej, ujętych w załączniku do uchwały, będących wynikiem przeprowadzonej analizy.
3. Podjęcie skutecznych działań odnośnie pozyskania dostatecznych środków finansowych na realizację inwestycji przeciwpowodziowych umożliwiających osiągnięcie zakładanego poziomu bezpieczeństwa ludności województwa podkarpackiego.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Rzeszowie.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania uwag
i wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK proszę o poinformowanie Najwyższej Izby Kontroli, w terminie 30 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykorzystania wykonania wniosku pokontrolnego oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Rzeszów, dnia czerwca 2015 r.

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Rzeszowie

Kontrolerzy
Marek Rejman
starszy inspektor kp.

Dyrektor
Wiesław Motyka

.....
podpis

.....
podpis

Mateusz Wojtyna
młodszy inspektor kp.

.....
podpis